

Ένωση Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας

Αθήνα, 02 Μαΐου 2020

Βουλγαροκτόνου 30, Τ.Κ. 114 72 Αθήνα

Αριθμ. Πρωτ.:ΕΞ2020587

Τηλέφωνο: 210 64 92 090

Ηλ. Ταχυδρομείο: grammateia@eppe.gr

Ιστοσελίδα: www.eppe.gr

Υπεύθ. Επικοινωνίας:

1. Ηλιόπουλος Γεώργιος, Πρόεδρος

T. 6945163305 giliopoulos@eppe.gr

2. Νέλλας Νικόλαος, Γενικός Γραμματέας

T. 6974120828, E. nellas@eppe.gr

ΠΡΟΣ:

**Κοινοβουλευτικές Ομάδες
Ελληνικού Κοινοβουλίου**

ΘΕΜΑ: «Υπόμνημα για το σχέδιο Νόμου «Εκσυγχρονισμός Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας»

Αξιότιμοι Κύριοι Βουλευτές,

Λόγω της κατάστασης που έχει διαμορφώσει ο COVID-19 αλλά κυρίως λόγω της σημασίας και του όγκου του νομοσχεδίου θα ήταν περισσότερο πρακτικό να κατατεθεί το περιεχόμενο σε επιμέρους σχέδια νόμου (Απλοποίηση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, ΑΠΕ κλπ) ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συναίνεση. Επίσης η προσθήκη μιας σειράς άρθρων μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης αντιτίθεται στις αρχές της καλής νομοθέτησης.

Είναι αντιληπτό ότι η προσέλκυση επενδύσεων και η τόνωση της ανάπτυξης στη χώρα μας, τη δεδομένη χρονική στιγμή είναι απολύτως αναγκαία και γι' αυτό χρειάζεται ένα κατάλληλο πλαίσιο. Το υπό συζήτηση σχέδιο, ενώ έχει μερικά θετικά σημεία και εισάγει τομές προς τη σωστή κατεύθυνση, έχει πολλά σημεία τα οποία κατά τη γνώμη μας χρειάζονται βελτίωση καθώς έρχονται αντιμέτωπα με την διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, ενώ υπάρχουν και κάποια τα οποία προτείνεται να μην συμπεριληφθούν στο προς ψήφιση σχέδιο νόμου.

Στις επόμενες παραγράφους θα αναπτυχθούν τα στοιχεία του εν λόγω σχεδίου νόμου που χρήζουν βελτίωσης.

Με την παράγραφο Α. (επί της αρχής) της Αιτιολογικής Έκθεσης που συνοδεύει το Σχέδιο Νόμου το κράτος αναγνωρίζει την προβληματική της ισχύουσας νομοθεσίας καθώς φαίνεται να μην έχει την αποτελεσματικότητα που θα όφειλε. Επισημαίνεται επίσης ότι η απλοποίηση της διαδικασίας της περιβαλλοντικής αδειοδότησης για την προώθηση των επενδύσεων αλλά και γενικότερα κρίνεται αναγκαία, ωστόσο, θα πρέπει να γίνει με γνώμονα την προστασία του φυσικού πλούτου της χώρας χωρίς να θυσιαστεί πολύτιμο φυσικό κεφάλαιο στο βωμό του πρόσκαιρου οικονομικού οφέλους. Δηλαδή όχι στην επιλογή μοντέλου ανάπτυξης με κάθε κόστος.

Το επίμαχο σχέδιο νόμου για τον εκσυγχρονισμό της περιβαλλοντικής αδειοδότησης φαίνεται να βάζει σε προτεραιότητα τα θέματα ανάπτυξης και να υποβαθμίζει την προστασία του περιβάλλοντος τονίζοντας την παρωχημένη αντίληψη ότι η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί τροχοπέδη για την «ανάπτυξη».

Είναι πλέον ευρέως γνωστό ότι το δίπολο περιβάλλον-ανάπτυξη αποτελεί εσφαλμένη προσέγγιση που προκύπτει από ελλιπή γνώση και κατανόηση της λειτουργίας περιβαλλοντικού-κοινωνικού-οικονομικού συστήματος. Διεθνώς πλέον η προστασία του περιβάλλοντος αναγνωρίζεται ως προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη και όχι ως τροχοπέδη όπως ήταν η αντίληψη τις προηγούμενες δεκαετίες, κυρίως από μη σχετικούς με το αντικείμενο της περιβαλλοντικής επιστήμης. Το μοντέλο της προστασίας του φυσικού κεφαλαίου ως εθνικού κεφαλαίου και ως παράγοντα βιώσιμης ανάπτυξης εφαρμόζεται σήμερα από τις πλέον προηγμένες οικονομικά χώρες παγκοσμίως, στη βόρεια Ευρώπη και Αμερική.

Κεφάλαιο Α **ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Άρθρο 1

Στο επίμαχο σχέδιο νόμου υποστηρίζεται ότι η αύξηση της χρονικής ισχύος των ΑΕΠΟ θα επιφέρει μείωση των ροών περιβαλλοντικών μελετών σε μια υπηρεσία συνεπώς και θα μπορεί να γίνεται γρηγορότερη αξιολόγηση αυτών άρα και έκδοση των ΑΕΠΟ. Η ταυτόχρονη μείωση των προθεσμιών όμως θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική αξιολόγηση λόγω έλλειψης χρόνου καθώς το προσωπικό χρεώνεται μελέτες περισσότερες από αυτές που είναι ανθρωπίνως ικανό να διαχειριστεί ακόμη και στους χρόνους του Ν. 4014/2011. Όπως είναι γνωστό άλλωστε πολλές ΜΠΕ είναι ιδιαίτερα ογκώδεις και σε συνδυασμό με άλλες μελέτες που πρέπει να αξιολογηθούν παράλληλα πολύ δύσκολα επιτυγχάνονται οι προθεσμίες που θέτει το νομικό πλαίσιο.

Ως επιστημονικός φορέας, διαφωνούμε και θεωρούμε λανθασμένη την αύξηση της χρονικής ισχύος της ΑΕΠΟ έως και 21 έτη καθώς στα 20 αυτά χρόνια θα έχει αλλάξει η νομοθεσία αρκετές φορές και η τεχνολογία θα έχει εξελιχθεί και θα δυσκολευθούν οι επιχειρήσεις να ακολουθούν τις αλλαγές αυτές. Η θεσμοθετημένη χρονική διάρκεια ισχύος των ΑΕΠΟ για 10 χρόνια (και περισσότερο με EMAS ή ISO 14001) είναι ήδη αρκετή, ενώ ιδανικά θα ήταν προτείνονταν τα 8 έτη. Θα μπορούσε να προβλεφθεί για έργα ιδιαίτερα μεγάλης σημασίας για την ανάπτυξη της οικονομίας με απόφαση της διοίκησης η παράταση ισχύος της ΑΕΠΟ με αιτιολογημένη τεκμηρίωση της απόκλισης από τον γενικό κανόνα.

Το πρόβλημα της έλλειψης της δυνατότητας της διοίκησης να ελέγχει την εφαρμογή των επιβληθέντων περιβαλλοντικών όρων μπορεί να λυθεί με την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών των υπηρεσιών, ίσως και με τη συνεπικουρία ιδιωτών ελεγκτών (Άρθρο 9), αφού πρώτα επιμορφωθούν, εκπαιδευτούν και πιστοποιηθούν και θα ελέγχονται και οι ίδιοι, κατάλληλα ώστε να έχει νόημα η επιβολή όρων.

Η επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και η τήρηση των χρονικών προθεσμιών θα επιτευχθεί με την περαιτέρω στελέχωση των αρμόδιων περιβαλλοντικών αρχών και ενδεχομένως με την ενεργοποίηση του θεσμού των Πιστοποιημένων Αξιολογητών ΜΠΕ (Άρθρο 7).

Τα παραπάνω δεν θα έχουν νόημα εάν η στελέχωση των υπηρεσιών δεν γίνει με επιστήμονες κατάλληλης ειδικότητας και σε ικανό αριθμό. Ο χρόνος αξιολόγησης μιας μελέτης εξαρτάται εκτός από τις γνώσεις του αξιολογητή και από την ποιότητα της ίδιας της μελέτης η οποία είναι αποτέλεσμα συνδυασμένης γνώσης πολλών επιστημονικών πεδίων του συντάκτη. Ειδικότητες που δεν προέρχονται από σχολές Περιβάλλοντος, παρά έχουν στο πρόγραμμα σπουδών τους 2-3 εισαγωγικά μαθήματα για τη διαχείριση του περιβάλλοντος, έχουν δικαίωμα απόκτησης του Μελετητικού πτυχίου 27 (περιβαλλοντικές μελέτες). Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι μελέτες αυτές χρειάζονται περισσότερο χρόνο να αξιολογηθούν καθώς, λόγω έλλειψης γνώσεων, στοχεύουν στην ποσότητα εμπεριέχοντας μη σημαντικές πληροφορίες με παράλληλη αύξηση του όγκου.

Για τον έλεγχο της τήρησης της ΑΕΠΟ, αλλά και για τον περιορισμό των αυθαιρεσιών κρίνεται αναγκαία η επανασύσταση της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και ειδικά την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, που καταργήθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 84/2019 (ΦΕΚ Α' 123/1 7-07-2019). Οι υπηρεσίες που υπάγονταν στην Ειδική Γραμματεία μεταφέρθηκαν και πλέον υπάγονται απευθείας στον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Επίσης προτείνεται η τροποποίηση της ΥΑ 170225/2014 (ΦΕΚ 135/Β' 27.1.2014), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, που καθορίζει το περιεχόμενο των μελετών έτσι ώστε αυτό να μεταβάλλεται ανάλογα το έργο και να μην υποχρεούται ο μελετητής να αναλώνεται στην παράθεση βιβλιογραφίας για επιπτώσεις που δεν προκύπτουν λόγω της φύσης του έργου/δραστηριότητας, αυξάνοντας έτσι τον όγκο των μελετών.

Η εγκατάσταση των έργων σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν συγκρούσεις χρήσεων και προστασίας, τα οποία οδηγούν σε δικαστικές διαμάχες (Περιοχές Natura 2000 και Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας) είναι σημαντική για τη μείωση του χρόνου έκδοσης των περιβαλλοντικών όρων. Όσο πιο ξεκάθαρο είναι το νομικό πλαίσιο, τόσο λιγότερο θα καθυστερούν τα έργα στις δικαστικές αίθουσες.

Άρθρο 2

Με τις νέες προτεινόμενες προθεσμίες θεωρητικά “μειώνεται” το διάστημα από την κατάθεση της ΜΠΕ μέχρι την έκδοση της ΑΕΠΟ, ωστόσο, χωρίς την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού των αρμόδιων υπηρεσιών δεν φαίνεται ρεαλιστική η επίτευξη των προθεσμιών του επίμαχου σχεδίου νόμου. Επιπρόσθετα, οι προθεσμίες αναφέρονται στον εν ισχύ Ν. 4014/2011, ωστόσο φαίνεται να μην εφαρμόζονται. Οι προθεσμίες που προτείνονται δεν θα μπορούν να εφαρμοστούν στα περισσότερα έργα Α κατηγορίας, τα οποία έχουν τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Στον Ν. 4014/2011 ορίζεται στο άρθρο 4, παρ. 3 ότι «...η μη αποστολή γνωμοδότησης από τους συναρμόδιους φορείς εντός των προθεσμιών που τίθενται στο παρόντα νόμο για την έκδοση της ΑΕΠΟ έργου ή δραστηριότητας εξομοιούται με θετική γνώμη και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή υποχρεούται μετά την παρέλευση των προθεσμιών αυτών να προχωρήσει στη σχετική αξιολόγηση και τη σύνταξη και έκδοση της ΑΕΠΟ ή της απόφαση απόρριψης.». Εντούτοις, αποτελεί πάγια τακτική, από την εκάστοτε αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, η μη εφαρμογή του εν λόγω όρου με την αιτιολογία της ουσιώδους γνωμοδότησης και η έκδοση της ΑΕΠΟ να υπερβαίνει σε σημαντικά μεγάλο βαθμό τα σχετικά χρονικά όρια. Στο εξεταζόμενο νομοσχέδιο παρατηρείται επίσης αντίστοιχη αναφορά σε «ουσιώδεις γνωμοδοτήσεις», γεγονός το οποίο δεν θα συμβάλει στην επίλυση του σημαντικού αυτού

προβλήματος. Επομένως, προτείνεται να γίνει συγκεκριμενοποίηση του όρου «ουσιώδεις γνωμοδοτήσεις» ανά δραστηριότητα και αντίστοιχα να προκύψει σχετική υποχρέωση με κυρώσεις στις γνωμοδοτούσες αρχές.

Άρθρο 6

Αξιολογείται θετικά η δυνατότητα που δίνεται στις υπηρεσίες για την υποβολή γνωμοδότησης για την έκδοση περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ Απόφαση Έκδοσης Περιβαλλοντικών Όρων) στα ΚΕΣΠΑ και ΠΕΣΠΑ ακόμη και μετά την παρέλευση της προθεσμίας.

Να μπορούν με εκδώσουν ΑΕΠΟ οι υπηρεσίες εφόσον έχουν εξασφαλιστεί όλες οι ουσιώδεις γνωμοδοτήσεις. Τα ΚΕΣΠΑ και ΠΕΣΠΑ να έχουν την δυνατότητα να εξετάζουν περιπτώσεις όπου δεν έχουν συγκεντρωθεί οι γνωμοδοτήσεις ή διάφορες ενστάσεις.

Άρθρο 7

Το άρθρο 16 του Ν. 4014/2011 αναφέρει τη σύσταση Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών ΜΠΕ και των προσόντων των Αξιολογητών ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οι απαραίτητες διατάξεις (ΠΔ, ΚΥΑ και ΥΑ), ώστε να εφαρμοστεί ο νόμος. Με την έκδοση αυτών, η λειτουργία του Μητρώου ενδέχεται να λειτουργήσει επικουρικά των υπηρεσιών. Σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν και τα κριτήρια επιλογής των Πιστοποιημένων Αξιολογητών καθώς κρίνεται αναγκαία η επιλογή κατάλληλων ειδικοτήτων, αποφοίτων αμιγώς περιβαλλοντικών σπουδών ή τμημάτων βιολογίας, που είναι σε θέση να γνωρίζουν και να αξιολογούν τις λειτουργίες του περιβάλλοντος, τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των βιοτικών και αβιοτικών συντελεστών του περιβάλλοντος και τις επιπτώσεις που επιφέρει το υπό μελέτη έργο/δραστηριότητα σε αυτούς.

Τονίζεται ότι οι γνώσεις των Πιστοποιημένων Αξιολογητών στα περιβαλλοντικά ζητήματα θα πρέπει να είναι επαρκείς, όπως προφανώς και η εμπειρία τους και δεν θα πρέπει να περιορίζονται στον έλεγχο πληρότητας του φακέλου ή στην τήρηση των προδιαγραφών σύνταξης των ΜΠΕ και των Παραρτημάτων τους. Επιπρόσθετα, βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Μητρώο θα πρέπει να είναι η κατοχή Μελετητικού Πτυχίου κατηγορίας 27.

Ο Πιστοποιημένος Αξιολογητής πρέπει να μπορεί να αξιολογεί κατηγορίες ΜΠΕ ανάλογα με την τάξη του Μελετητικού Πτυχίου που κατέχει. Προτείνεται να θεσπιστεί ότι οι κάτοχοι μελετητικών πτυχίων Α' τάξης αξιολογούν τις μελέτες Β' Κατηγορίας (ΠΠΔ), οι κάτοχοι μελετητικών πτυχίων Β' τάξης αξιολογούν τις μελέτες Α2' Κατηγορίας οι κάτοχοι μελετητικών πτυχίων Γ' τάξης αξιολογούν τις μελέτες Α1 Κατηγορίας.

Σε μεγάλα και σύνθετα έργα θα πρέπει να εξεταστεί από τον νομοθέτη η συμμετοχή στην αξιολόγηση δύο Πιστοποιημένων Αξιολογητών διαφορετικών ειδικοτήτων που θα εξασφαλίζει την καλύτερη αξιολόγηση της μελέτης.

Σε καμία περίπτωση, και πρέπει να αναφέρεται ρητά στο Νόμο, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στον Πιστοποιημένο Αξιολογητή να έχει συμμετοχή στη σύνταξη της ΜΠΕ και των λοιπών μελετών που την πλαισιώνουν, καθώς τίθενται ζητήματα αξιοπιστίας και τήρησης των αρχών της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας. Υπάρχουν διεθνώς διάφορα παραδείγματα που μπορούμε να εφαρμόσουμε και εδώ, όπως για παράδειγμα η πρακτική που εφαρμόζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου οι αξιολογητές επιλέγονται από κλειστό μητρώο που δεν είναι γνωστό στον φορέα της δραστηριότητας, ποιος αξιολογεί.

Επιπρόσθετα, προτείνεται το Μητρώο να κατηγοριοποιηθεί βάσει των ομάδων και της Υ.Α. 1958/2012 – ΦΕΚ 21/Β/13-1-2012 “Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και

δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.09.2011 (Φ.Ε.Κ. Α'209/2011)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Οι Πιστοποιημένοι Αξιολογητές να μπορούν να συμμετέχουν σε έως 2 κατηγορίες βάσει του βασικού τους τίτλου Σπουδών, την τάξη του μελετητικού τους πτυχίου και την εμπειρία τους στη συγκεκριμένη κατηγορία.

Άρθρο 8

Θετικά κρίνεται η αποκλειστική διακίνηση των εγγράφων που αφορούν στην έκδοση, ανανέωση ή τροποποίηση ΑΕΠΟ και ΠΠΔ, περιλαμβανομένων των αιτήσεων, μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, γνωμοδοτήσεων των φορέων της Διοίκησης, σχεδίων ΑΕΠΟ, καθώς και κάθε σχετική αλληλογραφία, διακινούνται αποκλειστικά μέσω του ΗΠΜ.

Άρθρο 9

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 9 καταργείται η περιβαλλοντική επιθεώρηση με αυτοψία κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων/δραστηριοτήτων που πρόκειται να κατασκευαστούν εν μέρει ή εν συνόλω σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 που αναφέρεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 20 του Ν. 4014/2011. Στην αιτιολογική έκθεση δεν αναφέρονται οι λόγοι και το σκεπτικό της ενέργειας αυτής, ενώ ερωτήματα εγείρει και η μη διατήρησή της ως προαιρετική. Δεδομένου ότι η διαδικασία αυτή χρονικά διαρκεί λιγότερο από μία εργάσιμη ημέρα, καταρρίπτεται η υποτιθέμενη δικαιολογία της χρονικής επιβάρυνσης, ενώ στην περίπτωση έλλειψης προσωπικού ο έλεγχος μπορεί να γίνεται δειγματοληπτικά. Φαίνεται λοιπόν ότι το κράτος δεν μεριμνά για την πρόληψη της προστασίας του περιβάλλοντος, που είναι υποχρέωσή του σύμφωνα με το άρ. 24 του Συντάγματος, ειδικά σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 και επιδιώκει την ανταλλαγή του φυσικού κεφαλαίου με πρόσκαιρα οικονομικό, πρακτική αναγνωρισμένη ως μη βιώσιμη μακροπρόθεσμα.

Προτείνεται η κατάργηση της παραγράφου 4 του άρθρου 9. Όσον αφορά στην παράγραφο 5 του άρθρου 9 του σχεδίου νόμου εκφράζεται η αναγκαία επανασύσταση της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και ειδικά της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, που καταργήθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 84/2019 (ΦΕΚ Α' 123/1 7-07-2019) καθώς και η απεμπλοκή της υπηρεσίας αυτής από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για λόγους διαφάνειας.

Όσον αφορά στην προσθήκη της παραγράφου 17, τονίζεται ότι στο Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών θα πρέπει να μπορούν να ενταχθούν όλες οι ειδικότητες, και στα κλιμάκια ελέγχου να συμμετέχει ένας επιστήμονας απόφοιτος Τμήματος αμιγώς περιβαλλοντικών σπουδών και να πλαισιώνεται από εξειδικευμένες ειδικότητες αναλόγως με το έργο/δραστηριότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Άρθρο 32

Σχετικά με το άρθρο 32 του κεφαλαίου Γ' τονίζεται η ανάγκη αξιοποίησης της γνώσης και της εμπειρίας του επιστημονικού προσωπικού των Φορέων Διαχείρισης που έχει αποκτηθεί όλα αυτά τα χρόνια λειτουργίας των ΦΔ. Το σχέδιο νόμου αναφέρει ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ

στελεχώνεται με υπαλλήλους με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ και από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους που αποσπώνται σε αυτόν, καταλαμβάνουν, δε, αντίστοιχες οργανικές θέσεις, ενώ η πλήρωση των θέσεων γίνεται με διορισμό μέσω ΑΣΕΠ. Προτείνεται λοιπόν να ληφθεί μέριμνα για τη μοριοδότηση του επιστημονικού προσωπικού των ΦΔ στη διαδικασία επιλογής.

Τόσο τα τυπικά όσο και τα ουσιαστικά προσόντα που ζητούνται θα πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες του κάθε Φορέα Διαχείρισης και οι θέσεις μεταξύ των ειδικοτήτων που θα επιλεγθούν να στελεχώσουν τους ΦΔ να είναι αναλογικά ισοκαταναμημένες. Αναλόγως με την έκταση και τον τύπο των χερσαίων ή υδάτινων οικοσυστημάτων της περιοχής ευθύνης κάθε ΜΔΠΠ, θα πρέπει να καθορίζονται οι ειδικότητες των οργανικών θέσεων.

Οι οργανικές θέσεις, εκτός των διοικητικών και των φυλάκων, δύναται να καλυφθούν από απόφοιτους τμημάτων περιβαλλοντικών επιστημών, βιολογίας και δασολογίας καλύπτοντας πλήρως το γνωστικό αντικείμενο που απαιτείται για τη διαχείριση των ΠΠ.

Τέλος, προβληματισμό προκαλεί η δημιουργία νέου κεντρικού φορέα εφόσον ήδη υφίσταται το Τμήμα Βιοποικιλότητας του Υπουργείου.

Άρθρο 34

Αρχικά πρέπει να αναφερθεί ότι οι Φορείς Διαχείρισης, κατά το πνεύμα του τότε νομοθέτη, αλλά και στον πυρήνα της διαμόρφωσής τους, είναι φορείς «τοπικότητας», αποκέντρωσης και διαβούλευσης.

Οι 36 ΦΔ που συστάθηκαν (κάποιοι υπήρχαν και μετονομάστηκαν, κάποιοι παρέμειναν ως είχαν ενώ ιδρύθηκαν και 8 νέοι) με τον νόμο 4519/18 ήταν αρμόδιοι για το σύνολο των Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) του δικτύου Natura 2000. Κάποιοι από αυτούς, σχεδόν οι περισσότεροι, έχουν υπό την διαχειριστική τους ευθύνη τεράστιες περιοχές και γεωγραφικά ασύνδετες, ενώ σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού η φύλαξη / επόπτευση / διαχείριση ήταν αντικειμενικά αδύνατη. Παράλληλα οι ΜΔΠΠ υποβαθμίζονται από το επίπεδο της Διεύθυνσης σε επίπεδο Τμήματος και ουσιαστικά απαξιώνονται.

Επιπρόσθετα δεν είχαν δοθεί στο προσωπικό οι απαραίτητες αρμοδιότητες για να επιτελέσει ορθά το έργο του. Παράδειγμα αποτελούν οι φύλακες των ΠΠ οι οποίοι σε περίπτωση περιστατικών έκνομων ή εκτός κανονισμού ενεργειών δεν είχαν την αρμοδιότητα για έλεγχο, κράτηση ή σύλληψη των παραβατών, συνεπώς δεν υπήρχε αποτελεσματικότητα.

Θα πρέπει να δοθούν αρμοδιότητες στους φορείς διαχείρισης και να προκύπτουν και οι ανάλογες ευθύνες, κάτι που δεν συνέβαινε μέχρι τώρα.

Πλέον, με το σχέδιο νόμου προβλέπεται η αφαίρεση από τις ΜΔΠΠ των αρμοδιοτήτων της φύλαξης-επόπτευσης, αλλά και της δυνατότητας γνωμοδότησης επί των μελετώμενων έργων / δραστηριοτήτων εντός της περιοχής ευθύνης τους. Μη γνωρίζοντας τα μελετώμενα έργα, αλλά και τις απειλές και πιέσεις στην περιοχή ευθύνης τους προκύπτει το ερώτημα πώς θα γίνεται η διαχείρισή της.

Κρίνεται σκόπιμη η διατήρηση της δυνατότητας γνωμοδότησης των ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.

Παρά το γεγονός ότι το μοντέλο που προτείνεται από το σχέδιο νόμου φαίνεται περισσότερο λειτουργικό ως προς το διοικητικό σκέλος, εκτιμάται ότι το εν λόγω σχέδιο νόμου, αντί να αντιμετωπίζει τα παραπάνω προβλήματα, τα επιδεινώνει με τη συγχώνευση των 36 ΦΔ σε 24 Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ).

Κεφάλαιο Δ ΖΩΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Τα χωροταξικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για το δομημένο περιβάλλον μεταφέρονται μηχανιστικά και στο φυσικό περιβάλλον, σε ευθεία αντίθεση με τη θεώρηση του φυσικού περιβάλλοντος ως προστατευτέου αντικειμένου, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών ειδών και των οικοτόπων του. Η προσέγγιση αυτή που αντιμετωπίζει το περιβάλλον υπό το πρίσμα των «χρήσεων γης» έρχεται σε αντίθεση με τη διεθνή πρακτική (π.χ. κατηγορίες Προστατευόμενων Ειδών της IUCN) και την επιστήμη της οικολογίας.

Εκτιμάται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση περί ζωνών εκθέτει τον νομοθέτη σε υποβάθμιση του εθνικού και κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας που ισχύει σταθερά στην Ελλάδα από το 1986 (ν. 1650) και η οποία ενδεχομένως να δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από αυτά που προτίθεται να επιλύσει.

Κεφάλαιο Ι ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Άρθρο 85

Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο καταργείται η άδεια συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων και ως μοναδική απαίτηση για την άσκηση της δραστηριότητας ορίζεται η εγγραφή και καταχώρηση στο ΗΜΑ. Το γεγονός αυτό δεν συντελεί σε καμία περίπτωση στην τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και κατ' επέκταση στην προστασία του περιβάλλοντος που είναι ο απώτερος στόχος. Η κατάργηση της άδειας συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων δίνει αυτομάτως τη δυνατότητα στους επαγγελματίες οδηγούς, οι οποίοι προφανώς δεν έχουν γνώση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας να συλλεγούν και να μεταφέρουν απόβλητα ανεξέλεγκτα χωρίς τους όρους και περιορισμούς που τίθενται από την αδειοδοτούσα αρχή στην άδεια συλλογής και μεταφοράς.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όλοι οι ενδιαφερόμενοι έρχονται σε επαφή με κατάλληλης ειδικότητας μελετητές, οι οποίοι τους παρέχουν γνώσεις και πληροφορίες (μέσω της σύνταξης της Μελέτης Οργάνωσης και Λειτουργίας) για την ορθή οργάνωση της δραστηριότητας συλλογής και μεταφοράς, τις ισχύουσες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας καθώς επίσης και τους όρους και περιορισμούς που τίθενται από αυτή. Επιπλέον, η ύπαρξη της άδειας συλλογής και μεταφοράς διασφαλίζει σε σημαντικό βαθμό τον παραγωγό του αποβλήτου, ο οποίος έχει την πλήρη ευθύνη για την ορθή διαχείρισή του, ότι ο συλλέκτης – μεταφορέας διαθέτει το σύνολο των απαιτούμενων στοιχείων και γνώσεων προκειμένου να εκτελέσει ορθά τη διαχείριση των αποβλήτων χωρίς να προκληθεί οιαδήποτε επίπτωση στο περιβάλλον.

Επομένως, προτείνεται αφενός να αποσυρθεί το εν λόγω άρθρο κα αφετέρου να προωθηθεί η απλοποίηση της διαδικασίας έκδοσης άδειας συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων:

- με τον καθορισμό συγκεκριμένων περιεχομένων και δικαιολογητικών της απαιτούμενης Μελέτης Οργάνωσης και Λειτουργίας

- με την δυνατότητα έκδοσης άδειας συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων σε πανελλαδική κλίμακα
- καθώς και με τη δυνατότητα της ηλεκτρονικής υποβολής μέσω του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ).

Άρθρο 90

Η προθεσμία των 20 ημερών για την απομάκρυνση των αποβλήτων προτείνεται να επανεξεταστεί και να εξαρτάται από τις φυσικοχημικές ιδιότητες και τις απαιτήσεις χειρισμού του αποβλήτου προς απομάκρυνση, καθώς οι χρόνοι προσωρινής αποθήκευσης μπορούν να επηρεαστούν από τις διαβρωτικές ικανότητες των ενεργών ουσιών που περιέχει το κάθε απόβλητο. Οι χρόνοι μπορούν να καθορίζονται κατά την αδειοδότηση της μονάδας παραθέτοντας στοιχεία των ιδιοτήτων των ουσιών. Οι χρόνοι προσωρινής αποθήκευσης δεν θα πρέπει να ξεπερνούν τους τρεις μήνες.

Άρθρο 95

Με το εν λόγω άρθρο μεταξύ άλλων καταργείται η ΚΥΑ Η.Π. 50910/2727/2003, για την οποία δεν αναφέρεται αν θα εκδοθεί κάποια σχετική ΚΥΑ. Σημειώνεται ότι σε συνέχεια της εν λόγω ΚΥΑ εκδόθηκαν σχετικές εγκύκλιοι οι οποίες καθορίζουν το σύνολο των απαιτούμενων διαδικασιών διαχείρισης των μη επικίνδυνων αποβλήτων, οι οποίες δεν διευκρινίζεται αν καταργούνται ή όχι.

Κεφάλαιο ΙΑ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 97

Προτείνεται να επεκταθεί το ανταποδοτικό τέλος για την πλαστική σακούλα και στις λαϊκές και τα περίπτερα, που σήμερα εξαιρούνται βάσει της κ.υ.α. 180036/952 (Β' 2812 10.08.2017). Επίσης προτείνεται η επανεξέταση της χρήσης των βιοδιασπάσιμων λόγω του θρυμματισμού τους και της επιβάρυνσης των φυσικών αποδεκτών με πλαστικά μικρής διαμέτρου.

Συμπερασματικά η ΕΠΠΕ προτείνει τις ακόλουθες τροποποιήσεις επί του νομοσχεδίου:

1. την νομοθετική ρύθμιση για τη δυνατότητα λήψης του μελετητικού πτυχίου κατηγορίας 27 αποκλειστικά σε αποφοίτους Τμημάτων που παρέχουν σπουδές στην Περιβαλλοντική Επιστήμη (Περιβαλλοντολόγοι και Βιολόγοι).
2. Στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών (Υπουργείο Περιβάλλοντος, Περιφέρειες, κλπ) με ικανό αριθμό επιστημόνων που να προέρχονται από Τμήματα αμιγώς περιβαλλοντικών σπουδών.
3. Τη διατήρηση της χρονικής διάρκειας των ΜΠΕ στα 10 έτη, όπως ισχύει σήμερα, ή ιδανικά στα 8 έτη.
4. Να μην καταργηθεί η άδεια μεταφορά μη επικινδύνων αποβλήτων
5. Να επανεξεταστεί η προθεσμία των 20 ημερών για την απομάκρυνση των αποβλήτων

6. Την επανεξέταση των προθεσμιών των σταδίων αδειοδότησης και τον καθορισμό τους σε λογικά πλαίσια, καθώς η παρούσα πρόταση που προωθεί το σχέδιο νόμου μειώνει τις προθεσμίες στο μισό χωρίς κάποια αιτιολογία αποδοτικότητας του μέτρου.
7. Ανάπτυξη πλατφόρμας η οποία θα παρέχει την απαραίτητη γεωχωρική πληροφορία (γενικές και σημειακές χρήσεις γης, δίκτυα υποδομών, δίκτυα ΟΚΩ, προστατευόμενες περιοχές με τα όριά τους, δασικές ή μη περιοχές, οικιστικές περιοχές, αιγιαλός – παραλία κλπ.) σχετικά με το επιτρεπτό ή μη μιας δραστηριότητας σε μια συγκεκριμένη θέση καθώς και της άμεσης, γενικής θεώρησης της όχλησης που μπορεί να προκαλεί σε συγκεκριμένους, ευαίσθητους ή μη, αποδέκτες.
8. Να διατηρηθεί η δυνατότητα γνωμοδότησης των ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.
9. Διαχωρισμός των περιοχών προστασίας από τις Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας και Προτεραιότητας ώστε να μην υπάρχει σύγκρουση των χρήσεων και προστασίας.
10. Προτείνεται να θεσπιστεί η ακόλουθη αντιστοίχιση της τάξης πτυχίου των Αξιολογητών με την κατηγορία των έργων.

Τάξη μελετητικού πτυχίου κατηγορίας 27	Κατηγορία Μελέτης
A'	B (ΠΠΔ)
B'	A2
Γ'	A1

Ως Ένωση Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση,

Γεώργιος Ηλιόπουλος
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Νικόλαος Νέλλας
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ